प्राबिधिक सेवा, सिभिल समूह, ८ तह, सहायक प्रबन्धक पदको खुल्ला तथा समाबेशी र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रमलाई दुई भागमा विभाजन गरिएको छ।

भाग १ - लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्ग : २०० पूर्णाङ्ग : ३०

भाग २ - अन्तर्वार्ता

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण (लिखित परीक्षा)

पत्र	विषय	खण्ड	प्रश्न संख्या	अङ्गभार	परीक्षा प्रणाली	समय	पूर्णाङ्ग	उत्तीर्णाङ्ग
प्रथम	प्रशासन, व्यवस्थापन, KUKL र सेवा सम्बन्धि	(क) प्रशासन, व्यवस्थापन, र KUKL सम्बन्धि	१०	१० X ४= ५०	छोटो उत्तर	१.३० घण्टा	५०	
		^(ख) सेवा सम्बन्धि	२४	₹ ΧΧ २ = ५०	बस्तुगत बहु-उत्तर (Multiple Choice)	३० मिनेट	४०	80
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी		۷	د X٩٠= ८٠	लामो उत्तर			
			8	१ χ २ ο= २ ο	विश्लेषणात्मक र समाधानमूलक उत्तर	३ घण्टा	900	80

२ द्वितीय चरण (अन्तर्वार्ता)

बिषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

- १। प्रथम पत्र खण्ड (क) को लिखित परीक्षा सेवागत रुपमा अर्थात् एउटा सेवा अन्तर्गतका समूह लागि संयुक्त रुपमा एउटै प्रश्नपत्रवाट एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रवाट छुट्टाछुट्टै दिन पिन हुन सक्ने छ भने प्रथम पत्र खण्ड (ख) को परीक्षा समूह अनुसार एकैदिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रवाट हुनेछ । यसैगरी द्वितीय पत्रको परीक्षा पिन समूह अनुसार एकैदिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रवाट हुनेछ ।
- २। प्रथम पत्र खण्ड (क) को लागि एउटा मात्र उत्तरपुस्तिका हुनेछ भने प्रथम पत्र खण्ड (ख) र द्वितीय पत्रका प्रत्येक प्रश्नका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् ।
- 3। लिखित परीक्षाको माध्यम नेपाली/अंग्रेजी द्बै हुन सक्नेछ ।
- ४। प्रथम पत्र खण्ड ख का पाठ्यक्रमका एकाईहरुबाट सोधिने प्रश्नहरुको संख्या निम्नानुसार हुनेछ । द्वितीय पत्रको पाठ्यक्रमका एकाईहरुबाट सोधिने प्रश्नहरुको संख्या द्वितीयपत्रको पाठ्यक्रम उल्लेख भए अनुसार हुनेछ

प्राबिधिक सेवा, सिभिल समूह, ८ तह, सहायक प्रबन्धक पदको खुल्ला तथा समाबेशी र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठयक्रम

प्रथमपत्रका एकाई	1	2	3	4	5	6	7
प्रश्न संख्या	5	7	3	3	3	2	2

- ५। प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरु मात्र द्वितिय चरणको अन्तर्वार्तामा सिम्मिलत हन पाउनेछन् ।
- ६। बिश्लेषनात्मक र समाधानमुलक को उत्तर आवश्यकता अनुसार निम्नानुसार चार भागमा विभाजन गरी प्रस्तृत गर्न् पर्नेछ ।
 - (क) पहिलो भागमा समस्याको पहिचान ।
 - (ख) दोस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि मौज्दा नीति र कार्यक्रम ।
 - (ग) तेस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि सुभाव।
 - (घ) चौथो भागमा सुभाव कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने ठोस तरिका।
- **७**। यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भए तापिन पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्कममा परेको सम्भन् पर्दछ ।
- ८। यस भन्दा अगांडि लागु भएको माथि उल्लेखित समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ।
- ९। पाठयक्रम लागु मिति २०७४ आश्विन ।

प्राबिधिक सेवा, सिभिल समूह, ८ तह, सहायक प्रबन्धक पदको खुल्ला तथा समाबेशी र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथमपत्र खण्ड (क) प्रशासन, व्यवस्थापन र KUKL सम्बन्धि

अंकभार - ५०

१. राज्य र सरकार

२x५ = १० अंक

- १.१ व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका बीचको अन्तरसम्बन्ध
- १.२ सार्वजनिक नीति तर्ज्मा, कार्यान्वयन, अनगमन र मुल्यांकन
- 9.३ नेपालको वर्तमान संविधान
- २. सार्वजनिक प्रशासन

२x५ = १० अंक

- २.१ सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा
- २.२ कर्मचारी प्रशासनका आधारभृत पक्षहरु
- २.३ आर्थिक प्रशासन- बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनगमन र मूल्यांकन
- ३. व्यवस्थापन

२x५ = १० अंक

- ३.१ व्यवस्थापनको अवधारणा
- ३.२ व्यवस्थापनमा नेतृत्व, उत्प्रेरणा, नियन्त्रण र समन्वयको महत्व
- ३.३ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली
- ४. विकासका आयामहरु

१x५ = ५ अंक

- ४.१ विकास प्रशासनको अवधारणा
- ४.२ विकासमा जनसहभागिता
- ४.३ आवधिक योजना
- ४.४ दिगो विकास
- ४.५ विकेन्द्रीकरण
- ४.६ गरीबी निवारण
- ४.७ स्शासन
- ४.८ विकासमा गैरसरकारी संस्थाको भूमिका
- ४.९ जनसंख्या र बसाँईसराई

५.लोकतन्त्र र मानव अधिकार

१४५ = ५ अंक

- ५.१ लोकतन्त्र र समावेशीकरण
- ५.२ कान्नी राज्य
- ५.३ मानव अधिकार
- ५.४ लैंगिक सवाल (Gender Issues)
- ५.५ आरक्षण र सकारात्मक विभेद
- ५.६ प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र समानुपातिक प्रतिनिधित्व
- ५.७ नागरिक कर्तव्य

प्राबिधिक सेवा, सिभिल समूह, ८ तह, सहायक प्रबन्धक पदको खुल्ला तथा समाबेशी र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठयक्रम

६. नेपाली समाज र यस्को बनोट

१x५ = ५ अंक

- ६.१ नेपालका विविध जात/जाति/वर्ग/समुदायहरुको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक र धार्मिक अवस्था र रहनसहन
- ६.२ आदिवासी, जनजाती, मधेशी, दलित, अपाङ्ग र महिलाहरुको वर्तमान अवस्था, उत्थानका प्रयासहरु, समस्या, समाधान र सम्भावनाहरु
- ७. काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड सम्बन्धी

१x५ = ५ अंक

- ७.१ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको ऐतिहासिक पृष्ठभुमि तथा विद्यमान सांगठनिक संरचना
- ७.२ सार्वजनिक नीजि साभेदारी (Public Private Partnership) को अवधारणा तथा सार्वजनिक नीजि साभेदारी (Public Private Partnership) मा खानेपानी व्यवस्थापन भएका केहि मुल्कहरुको संक्षिप्त जानकारी
- ७.३ खानेपानी महशुल निर्धारण आयोग तथा काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यबस्थापन बोर्ड
- ७.४ आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय
- ७.५ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडका प्रबन्धपत्र
- ७.६ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडका नियमावली
- ७.७ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडका सेयर धनीहरू विचको सम्भौता तथा काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेड र काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड वीचको Lease Agreement र अनुमतिपत्र
- ७.८ काठमाण्डौ उपत्यका भित्रको खानेपानी व्यबस्थापन र चुनौती
- ७.९ कर्मचारी प्रशासन बिनियमावली, २०६४ (संशोधन सहित)
- ७.१० आर्थिक प्रशासन बिनियमावली, २०६४
- ७.११ कम्पनि ऐन, २०६३

प्राबिधिक सेवा, सिभिल समूह, ८ तह, सहायक प्रबन्धक पदको खुल्ला तथा समाबेशी र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र खण्ड (ख) तथा द्वितीय पत्र: सेवा सम्बन्धी

(अङ्गभार - ५० + १०० = १५० अंक)

1. Concept and Principles.

[2X10=20]

1.1 Drinking Water.

- 1.1.1. Present status of Water Supply and Sanitation
- 1.1.2. Current issues and problems of Water Supply in rural and urban
- 1.1.3. Design norms and principles
- 1.1.4. Principles related to unit operation:
 - a) Aeration.
 - b) Flocculation and coagulation.
 - c) Sedimentation process including course material removal.
 - d) Filtration process/Slow sand filtration /Rapid filtration.
 - e) Disinfection process.
 - f) Sludge handling and disposal.

1.2 Municipal Wastewater.

- 1.2.1 Principles related to unit operation:
 - a) Physical treatment: Screen /Grit chamber /Gas chamber /Mixing

/Sedimentation /Flocculation /Floatation etc.

- b) Chemical treatment: Chemical precipitation, Absorption, Ion exchange, Electrolysis etc.
- c) Biological treatment: Aerobic and Anaerobic process- Aerated lagoons, Activated sludge, Trickling filters, Oxidation ditches.
- d) Sludge treatment: Drying, Dewatering, Filtration, Centrifugation, Chemical conditioning (immobilization), and Incineration

e)

1.3 Industrial Wastewater.

- 1.3.1 Introduction to nature and origin of industrial wastewater and their impacts on aquatic environment, flow characteristic, effluent and stream standards, Waste water treatment processes.
- 1.3.2 Pre and primary treatment: Equalization, Neutralization, Sedimentation oil separation, Filtration etc.
- 1.3.3 Wastewater treatment techniques: Coagulation and precipitation, Biological treatment (aerated lagoons, conventional activated sludge, trickling filters), Absorption, Ion exchange, Chemical oxidation.

प्राबिधिक सेवा, सिभिल समूह, ८ तह, सहायक प्रबन्धक पदको खुल्ला तथा समाबेशी र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 1.3.4 Tertiary treatment for major polluting industries (tannery, textile, pulp and paper, sugar etc).
- 1.3.5 Sludge treatment, handling and disposal.

2. <u>Design and Treatment:-</u> [1X10=10 and 1x20=20]

2.1 Design of the system

2.1.1 Drinking Water supply system

- a) Introduction to pollutants (sources, types and effects), sources and characteristics of water, water demand and quantity, estimation of future population, design period.
 - b) Water sources and intakes.
- c) Design of intake structures for rural and urban water supply system.
- d) Pipeline design: design criteria, design of transmission and distribution system (including pipe networks).
 - e) Reservoirs: types, size determination.

2.1.2 Municipal Wastewater system.

- a) Sources and nature of wastewater, effluent characteristics.
- b) Estimation of quantity of sanitary sewage and storm water sewage collection systems, sewers design criteria.
- c) Design of sanitary and storm water sewers and combined sewer systems.
 - d) Sewer Appurtenances: Manholes, Inverted siphons, House connections, Storm water inlets and etc.

2.1.2 Industrial Wastewater system

- a) Industrial wastewater characteristics.
- b) Concept of Central effluent treatment plant Advantages and disadvantages.
- c) Design criteria for Industrial Waste water system.
- d) Design of Pre and primary treatment facilities: Equalization tank, Neutralization, Sedimentation oil separation, Filtration etc.

2.2 Design of Treatment Facility:-

2.2.1 Drinking Water treatment facility

- a) Design of pre-treatment facility: Intake screen, aeration and etc.
- b) Design of treatment facilities: Sedimentation, Flocculation, Filtration systems and Disinfection.
- c) Advanced treatment: Absorption by activated carbon, ion exchange, multimedia filtration, ultra filtration and reverse osmosis, ozonation, ultra violet disinfection, demineralization, new development in water treatment operation.

प्राबिधिक सेवा, सिभिल समूह, ८ तह, सहायक प्रबन्धक पदको खुल्ला तथा समाबेशी र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

2.2.2 <u>Municipal wastewater treatment facility</u>

- a) Design of primary treatment: Screen, grit chamber, primary sedimentation, flow measurement facilities.
- b) Design of secondary treatment: BOD removal, design criteria, activated sludge oxidation ponds /ditches, lagoons, trickling filters, and secondary clarifier.
- c) Need for Tertiary treatment.

2.2.3 Industrial Wastewater treatment facility

- a) Design of Industrial Wastewater treatment facilities: Coagulation and precipitation, Biological treatment (aerated lagoons, conventional activated sludge, trickling filters), Absorption, Ion exchange, Chemical oxidation.
- b) Concept of Central effluent treatment plant Advantages and disadvantages.

2.3 Management and other related aspects:-

2.3.1 Drinking Water system and treatment facility

- a) Pipe materials and related aspects.
- b) Sludge management, handling and disposal.
- c) Operation and Maintenance of Water system.
- d) Legal and Management aspects of Water system.
- e) Financial aspects: Tariff structure, tariff rates and affordability, System cost recovery.

 ☐ Education and training.

2.3.2 Municipal Wastewater system and treatment facility

- a) Sludge management, handling and disposal.
- b) Operation and Maintenance
- c) Legal and Management aspects
- d) Financial aspects: Tariff structure, tariff rates and affordability, System cost recovery.
- e) Education and training.

2.3.3 <u>Industrial Wastewater system and treatment facility</u>

- a) Sludge treatment, handling and disposal
- b) Operation and Maintenance
- c) Legal and Management aspects
- d) Financial aspects
- e) Education and training.

3 Ground Water Development.

[1X10=10]

3.1 Ground water flow.

- a) Ground water occurrences and prospecting, chemical characteristics and properties of ground water.
- b) Ground water exploration and Methods of ground water withdrawal.

प्राबिधिक सेवा, सिभिल समूह, ८ तह, सहायक प्रबन्धक पदको खुल्ला तथा समाबेशी र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

3.2 Ground water recovery and tubewell design

- 3.2.1 Ground water recovery.
- 3.2.2 Tube well design.

3.3 Ground water quality

- 3.3.1 Ground water treatment (aerator, iron removal plant) requirement based on ground water quality
 - 3.3.2 Disinfecting wells and piping
 - 3.3.3 Maintaining well yield
 - 3.3.4 Sanitary protection for ground water supplies
 - 3.3.5 Conservation and utility of ground water

4 <u>Water and Wastewater Quality Issues</u> [1X10=10]

- 4.1 Introduction: Water resources and ecosystem, water cycle, fresh water and competitive use of water.
- 4.2 Water pollution: Types and sources of water pollution, point and non-point pollution sources, effects of pollution (river, lake and reservoir), pollution of ground water.
- 4.3 Water quality and standards for various uses of water.
- 4.4 Sources and nature of Municipal and Industrial Wastewater, required effluent quality and standards.
- 4.5 Municipal and Industrial wastewater quality and standards and its impact on aquatic environment, effluent and stream standards.
- 4.6 Management: Strategies for water pollution control, water quality monitoring and surveillance.

5 Environmental Issues.

[1X10=10]

5.1 Environmental health and sanitation.

- 5.1.1 Introduction: Fundamentals of epidemiology, infectious and non-infectious diseases, infectious disease transmission routes, organic and inorganic contaminants, and health and water quality.
- 5.1.2 Human excreta and its characteristics, pollution caused by excreta, health aspects of water supply and sanitation.
- 5.1.3 Pathogens: Excreted bacteria, helminthes and their control, diseases transmitted by arthropod vectors (mosquito, flies, cockroaches, bugs, lice, etc).
- 5.1.4 Excreta treatment and disposal: Options, On site sanitation system (pit latrines, composting toilets and septic tank), Off site sanitation (septage collection, lagoon, waste stabilization ponds, anaerobic digestion).
- 5.1.5 Engineering and infectious diseases: Water related, excreta related, refuse related, housing related, diseases; reuse of

प्राबिधिक सेवा, सिभिल समूह, ८ तह, सहायक प्रबन्धक पदको खुल्ला तथा समाबेशी र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठयक्रम

wastes, watershed reservoir sanitation; engineering control of infectious diseases.

5.2 Environmental impact assessment.

5.2.1 Introduction: Concept of environmental assessment, Initial environmental examination (IEE), Environmental impact assessment (EIA), role of EIA, types of environmental impacts, and EIA principles.

6 खानेपानी तथा सरसफाई सम्वन्धी

[1X10=10]

- 6.1 नेपालमा खानेपानी योजनाको बिकास कम, चाल् आबधिक योजनाको नीति तथा कार्यकम
- 6.2 खानेपानी आपूर्ति सम्वन्धि राष्ट्रिय नीति तथा कार्यनीति, २०५४
- 6.3 खानेपानी नियमावली, २०५५
- 6.4 सरसफाई नीति, १९९४ (संसोधन सहित)
- 6.5 खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी दीर्घकालिन अबधारणा
- 6.6 खानेपानी तथा सरसफाई आयोजना गैह सरकारी संस्थाहरूको संलग्नता सम्बन्धी नीति, २०५२
- 6.7 खानेपानी ग्णस्तर सम्बन्धी च्नौतीहरु
- 6.8 नीजि क्षेत्रको सहभागीताको अवधारणाहरु
- 6.9 मर्मतं संचालन तथा संभार नीति
- 6.10 दिगो बिकास लक्ष्य (Sustainable Development Goal), (खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धित)
- 6.11 नेपालको जल योजना (जल शक्ति आयोग), (खानेपानी तथा सरसफाई सम्वन्धित)

7 बिबिध

[1X10=10]

- 7.1 मेलम्ची आयोजना
- 7.2 सार्वजनिक निर्माण सम्वन्धि निर्देशिका, २०५८
- 7.3 आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ र आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४
- 7.4 जग्गा प्राप्ती ऐन, २०५५ / प्नर्वास नीति
- 7.5 नेपाल इन्जिनियरिङ्ग परिषद ऐन, २०५५
- 7.6 विकास समिति ऐन, २०१३
- 7.7 सार्बजनिक खरिद ऐन २०६३ तथा नियमावली २०६४
- 7.8 जलश्रोत ऐन, २०४९ तथा जलश्रोत नियमावली, २०५०
- 7.9 बाताबरण संरक्षण ऐन २०५३, तथा बाताबरण संरक्षण नियमावली २०५४